

Капушевска Б.¹, Мирчев Е.¹, Бундевска Ј.², Бајевска Ј.¹

СЕНЗИТИВЕН ДЕНТИН И МОЖНОСТИ ЗА НЕГОВА ТЕРАПИЈА ПРИ ДЕФИНИТИВНО ЦЕМЕНТИРАЊЕ НА ФИКСНОПРОТЕТИЧКИТЕ КОНСТРУКЦИИ

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ - Скопје, ¹Клиника за фиксна стоматолошка протетика, ²Клиника за мобилна стоматолошка протетика

Згрижувањето на сензитивниот дентин треба да биде грижа на секој терапевт, посебно протетичар. Во трудот направивме анализа на субјективната осетливост кај 50 пациенти во фаза на дефинитивно цементање на фикснопротетички конструкции (коронки или мостови) со мешавина на нормално врзувачки цинк-фосфатен цемент и аминфлуорид течност.

Од испитувањето дојдовме до заклучок дека флуоридната компонента во цинк-фосфатниот цемент ја намалува и минималната осетливост на пациентот, како резултат на настанатата хемиска реакција меѓу флуоридот и дентинското ткиво.

Клучни зборови: флуориди; коронки и мостови; дентин; стоматолошка протетика

Во стоматологијата познавањето на морфологијата на истружените забни површини, посебно на дентинот кој станува сензитивен, има големо практично значење. Дентинот содржи интертубуларен минерализиран матрикс со содржина од дентински каналчиња на кои, при секоја стоматолошка интервенција, треба да се обрати посебно внимание и да се примени соодветна терапија (6).

Во литературата има низа толкувања кои велат дека по непосреден контакт на флуоридните препарати со дентинот, доаѓа до хемиска реакција меѓу нив, при што создаде-

ниот флуорапатит е отпорен на надворешните влијанија (1).

Dowell и соработниците (3), како приврзаници на хидродинамичката теорија, во нивните испитувања дошле до сознание дека аплицираните флуориди вршат оптурација на отворените дентински каналчиња, блокада на нервните завршетоци, а со тоа и намалување на болката кај пациентот.

Згрижувањето на сензитивниот дентин во текот на една стоматолошка интервенција треба да биде грижа на секој терапевт, посебно протетичар. Во протетиката неговата терапија треба да биде присутна во секоја фаза од работата. Постојат низа толкувања за терапијата на сензитивниот дентин во фазата на дефинитивното цементање на фикснопротетичката конструкција (5).

Mitsuhiro (5) го испитувал дејството на флуоридите задржувајќи се на еден вид поликарбоксилатен цемент во кој имало флуоридна компонента. Авторот докажува дека при цементањето на вештачката забна коронка изостанува ефектот на болка врз препарираниот забно трупче. Познавајќи ги особините на флуоридната компонента, Mitsuhiro со сигурност потврдил дека таквиот цемент претставува одлична секундарна заштита на препарираниот забно трупче.

Jong и сор. (4) даваат низа толкувања од областа на сензитивноста на дентинот и неговата терапија со флуорни препарати.

Група автори продолжуваат со испитувањата од оваа област, меѓу кои Bernard и сор. (2), кои вршат интересно испитување употребувајќи во својот експеримент четири стаклени јономерни цемента, а притоа истакнувајќи ја предноста на стаклените јо-

СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА

номери во чиј состав има флуоридна компонента, а тоа се: инкопатибилност, атхезија и антикариоген ефект врз забното ткиво.

Цел на трудот е да се проверат некои поранешни испитувања и да дојдеме до сознание дали флуоридната компонента во цинк-фосфатниот цемент при дефинитивното цементирање на фикснопротетичката конструкција ја намалува и минималната осетливост на забното трупче кај пациентот.

Материјал и метод

По пат на случаен избор, кај 50 пациенти извршивме анализа на субјективната осетливост врз 65 заби во фазата на дефинитивно цементирање на протетички помагала (мостови и коронки).

Како материјал за цементирање користевме мешавина од нормално врзувачки цинк-фосфатен цемент и аминфлуорид течност (во недостиг на флуор прашок).

Пациентите ги подготвувавме за дефинитивно цементирање на протетичкото помагало на вообичаен начин, по познатите протетички принципи. Претходно од пациентот баравме да ни одговори на секоја болка што ќе ја добие во текот на цементирањето. Одговорите се субјективно дадени од страна на пациентите, а ги бележевме според легенда.

При цементирањето на мостовските конструкции, подготвувавме две количини на цинк-фосфатен цемент. Во едната коронка-носач полневме цинк-фосфатен цемент приготвен по фабричките упатства, а во другата коронка-носач полневме цемент во комбинација со аминофлуорид течност.

При цементирањето на соло-коронките, цементот го приготвувавме во комбинација со флуоридна компонента.

Резултати и дискусија

Субјективната осетливост на препарираниите заби пред дефинитивното цементирање на фиксните конструкции ја проследуваме преку резултатите што се дадени во табелите број 1 и 2.

ТАБЕЛА 1. ПРЕГЛЕД НА СУБЈЕКТИВНАТА ОСЕТЛИВОСТ ПРИ ДЕФИНИТИВНО ЦЕМЕНТИРАЊЕ НА МОСТОВСКИТЕ КОНСТРУКЦИИ

Вид мостовска конструкција	ЦФЦ* со флуорна компонента	Реакција	ЦФЦ* без флуорна компонента	Реакција
13 хх 16	13	Ø	16	+
14 ххх 18	14	Ø	18	+
23 х 25	23	+	25	+
24 х 26	24	+	26	+
22 х 24	22	Ø	24	Ø
15 хх 18	15	Ø	18	+
33 хх 36	33	+	36	+
44 х 46	44	Ø	46	Ø
33 ххх 37	33	Ø	37	Ø
22 х 24	22	Ø	24	Ø

Легенда:
ЦФЦ - цинк-фосфатен цемент
Ø - нема болка
+ - има болка

ТАБЕЛА 2. ПРЕГЛЕД НА СУБЈЕКТИВНАТА ОСЕТЛИВОСТ ПРИ ДЕФИНИТИВНО ЦЕМЕНТИРАЊЕ КОРОНКИ СО ЦИНК-ФОСФАТЕН ЦЕМЕНТ СО ФЛУОРИДНА КОМПОНЕНТА

Соло-коронки	Реакција
23	∅
22	∅
11	+
44	+
15	∅
46	∅
38	+
47	+
22	+
34	∅
48	∅
28	∅
17	∅
24	∅
15	∅

Легенда:
∅ - нема болка
+ - има болка

Препарираното забно трупче, во моментот пред дефинитивното цементање, без разлика дали врз него била извршена хемиска или механичка заштита, сеуште претставува сензитивен дентин кој доведува до зголемена термичка, осмотска и механичка осетливост. Ова е последица од самата препарација при која дошло до непречено, косо и надолжно пресекување на дентинските каналчиња. Вака отворените дентински каналчиња претставуваат сензитивен дентин, кој кај пациентот манифестира болка.

Од нашите испитувања се гледа дека флуоридната компонента е фактор кој ја намалува субјективната осетливост кај пациентот. Ова наше сознание се поклопува со испитувањата на Andžić (1), кој вели дека флуоридната компонента по реакцијата на флуоридите и забното ткиво, е отпорен на надворешните влијанија, а со тоа е отпорен и сензитивниот дентин.

Од табела број 1, при цементањето на мостовските конструкции, можеме да за-

клучиме дека од вкупниот број коронки-носачи во кои сме аплицирале цинк-фосфатен цемент со флуорна компонента, само кај 30% има болка, а кај 70% изостанува болката, односно субјективната осетливост. Кај коронките носачи, во кои полневаме цинк-фосфатен цемент без флуорна компонента, кај 60% се јави зголемена субјективна осетливост, а кај 40% тој ефект изостана.

Од табелата број 2, каде што се наоѓаат вредностите од осетливоста при дефинитивното цементање на соло-коронките, со цинк-фосфатен цемент со флуорна компонента, кај 66,66% изостанува ефектот на болка. Овие наши сознанија, дека осетливоста на хиперсензитивниот дентин се намалува како резултат на флуоридната компонента, се поклопуваат со испитувањата на голем број автори кои сметаат дека флуоридната компонента, по пат на адсорпција, ги затвора отворените дентински каналчиња и на тој начин ја намалува субјективната осетливост кај пациентот и го штити забот од карнес и инфекција (1, 3-5).

Од испитувањата можеме да заклучиме дека флуоридната компонента во цинк-фосфатниот цемент ја намалува субјективната осетливост кај пациентот (притоа, не се менуваат својствата на цементот, дадени од страна на производителот). Оттука можеме вака приготвениот цемент да го препорачаме не само за протетичарите туку и за сите стоматолози кои доаѓаат во контакт со сензитивен дентин.

Summary

SENSITIVE DENTIN AND POSSIBILITIES FOR ITS TREATMENT IN FIXED PROSTHODONTICS

Kapuševska B., Mirčev E., Bundevska J., Bajevska J.

Sensitive dentin should attract interest for care among all dentists, especially among prostheticians. This study was realised on 50 patients in whom subjective sensitivity was investigated after crown and bridge frameworks had been cemented using normal zinc-phosphate cement and zinc-phosphate cement supplemented with aminofluoride liquid. Out of the results we suggest our conclusion that fluoride component helps decrease of

sensitivity in relation to the chemical reaction between the fluoride component and dentinal tissue.

Key words: fluorides; crowns and bridges; dentin; prosthodontics

Литература

1. ANDŽIĆ J. Osnovi oralne fiziologije i biohemije, Naučna knjiga, Beograd, 1981.
2. BERNARD L et al. Fluoride release from glass ionomers used in luting agents. J Prosth Dent 1988; 60(1): 41-4.
3. DOWELL PJ, ADDY J. Dentine hypersensitivity: A review of aetiology, symptoms and theories of pain production. J Clin Periodontol 1983; 10:341-2.
4. JONG HP. The effect of topical fluoride applications on the surface free energy of human enamel: An in vitro study. J Dent Res 1984; 63(5): 635-40.
5. MITSUHIRO T. Physical properties of polycarboxylate cement containing a tannin-fluoride preparation. J Prosth Dent 1984; 51(4): 503-7.
6. КАПУШЕВСКА Б. Анализа на степенот на осетливост кај препарирани и импрегнирани заб за вештачка коронка во зависност од количеството на флуор (магистерски труд). Стоматолошки факултет, Скопје, 1990.